Hawaii Hawaiian Language Arts

Grade 5

Ka ʻŌlelo

1 Ka ʻŌlelo Walewaha 1.1

- 1.1 Hoʻopuka ʻia ka ʻōlelo, 5-6.0.1.1
  - a e wehewehe pono ai iā haʻi i kekahi hana 5-6.0.1.1.A
  - e e hōʻike leʻa ai i ka pōʻaiapili hoihoi a pili loa i ka haumana ma ka ʻōlelo uluwale 5-6.0.1.1.E
  - i e wehewehe ai i kona kuanaʻike ponoʻī 5-6.0.1.1.I
  - o e hōʻuluʻulu ai i nā manaʻo like ʻole 5-6.0.1.1.O
  - u e pono ai ke kamaʻilio 5-6.0.1.1.U
- 2.1 Haʻiʻōlelo ma mua o ke anaina e pili i kekahi kumuhana i noiʻi ʻia me ke kahe kūpono o ka ʻōlelo. 5-6.0.2.1
- 3.1 Hoʻokomo ʻia ka ʻōlelo noʻeau ma kahi kūpono. 5-6.0.3.1
- 4.1 Kūpono ke kiʻina leo a me ke ʻano o ke kino o ka haumāna e kūlike ai me ka pōʻaiapili. 5-6.0.4.1

2 Ka Hoʻomaopopo 1.2

- 5.1 Hōʻike i ka ʻaʻapo ʻia o ka ʻike mai loko mai o nā kūmole like ʻole i lohe ʻia. 5-6.0.5.1
- 6.1 Maopopo ka pilina o kona ʻohana i 5-6.0.6.1
  - a Kona ʻāina hānau 5-6.0.6.1.A
  - b Kona wahi noho 5-6.0.6.1.B
  - c Ke kahua kula 5-6.0.6.1.C
- 7.1 Maopopo ka loina kuʻuna o kāna i lohe ai. 5-6.0.7.1
- 8.1 Maopopo ka hoʻohana pololei ʻia o nā hoʻōho maʻamau: 5-6.0.8.1
  - a ʻĀ ʻoia 5-6.0.8.1.A
  - b Tsā/Kā 5-6.0.8.1.B
  - c Hemū/Hele pēlā 5-6.0.8.1.C
  - d Hāmau/Kulikuli 5-6.0.8.1.D

Ke Mele/ Oli

1 Ke Kālailai Mele/Oli 2.1

Skip to main content

1.1 Wehewehe i ka haʻawina o kekahi mele 5-6.MO.1.1

- a me ke kākoʻo pū ʻana i kona manaʻo ma o nā lāʻana mai ke mele mai 5-6.MO.1.1.A
- e me ke kuhi ʻana i ka pōʻaiapili kūpono e hoʻohana ʻia ai ke mele 5-6.MO.1.1.E

2.1 Hoʻohālikelike i nā mele Hawaiʻi me ke kālele pū ʻana i nā loina kuʻuna o ke mele. 5-6.MO.2.1

3.1 Hoʻohālikelike ʻia ke mele i lohe ʻia me ka mea i kākau ʻia. 5-6.MO.3.1

Ke Kākau

1 Nā ʻAno Kākau 3.1

1.1 E kākau i ka moʻolelo me ka hōʻike i: 5.K.1.1

- a ke ʻano a me ka hana o ka mea nona ka moʻolelo 5.K.1.1.A
- e kona pilina i ka ʻāina 5.K.1.1.E
- i kekahi haʻawina i aʻo ʻia 5.K.1.1.I
- o nā hiʻohiʻona e pono ai ka moʻolelo (hāmeʻe, pōʻaiapili, hihia, hoʻoponopono, a pēlā aku) 5.K.1.1.O

2.1 Hoʻonohonoho ʻia nā manaʻo nui o kekahi kumuhana. 5.K.2.1

3.1 Kūkulu mōakāka ʻia ka manaʻo me ke kākoʻo piha ʻia ʻana ona 5.K.3.1

- a me ka hoʻohana ʻana i laʻana mai kekahi kūmole 5.K.3.1.A
- e me ka hoʻohana ʻana i mau kūmole ʻokoʻa 5.K.3.1.E
- i me ke kālailai ʻana i ke ʻano o kekahi mea i ʻimi noiʻi ʻia 5.K.3.1.I

---

2 Nā Loina Moʻolelo 3.2

4.1 E kākau a wehewehe i ka waiwai o ka loina kuʻuna i aʻo ʻia ma ka moʻolelo. 5.K.4.1

---

3 Nā Loina Kākau 3.3

5.1 Wehewehe ʻia ke kaona no ka hōʻike ʻana i kekahi manaʻo pālua o ka ʻōlelo hoʻokahi ma nā pōʻaiapili like ʻole. 5.K.5.1

6.1 Pololei ka pela ʻana a me ka hoʻohana ʻia o nā kiko. 5.K.6.1

7.1 Ohiʻohi a hoʻonohonoho ʻia ka ʻikepili e pono ai ke kākau ʻoloke‘a i mea e kūkulu pono ʻia ai kona manaʻo. 5.K.7.1

8.1 Hoʻohana ʻia nā analula pololei ma ka pōʻaiapili kūpono e mōakāka ai ka manaʻo nui. 5.K.8.1

9.1 ʻIke ʻia ka ʻokoʻa o ke ʻano kākau ma nā pōʻaiapili like ʻole. 5.K.9.1

Ka Heluhelu

1 Nā ʻAno Heluhelu 4.1

1.1 Kūkulu ka haumāna i kona manaʻo 5.H.1.1

- a ma o nā laʻana mai ka mea āna i heluhelu ai. (2 a ʻoi laʻana) 5.H.1.1.A
- e ma o ke kālailai ʻana i ka manaʻo o ka mea kākau 5.H.1.1.E

Skip to main content

2.1 Kālailai ʻia ke kaʻina hana o ka moʻolelo a me ka pilina o nā hanana i ka holo ʻana o ka moʻolelo. 5.H.2.1

3.1 Hoʻohālikelike ʻia nā hiʻohiʻona like ʻole o ka moʻolelo. 5.H.3.1

4.1 Kālailai ʻia nā moʻolelo ʻokoʻa e ʻike ai i nā ʻano ʻokoʻa o nā moʻolelo Hawaiʻi. 5.H.4.1

5.1 Hōʻuluʻulu ʻia ka moʻolelo ma ke ʻano he hoʻopōkole me ka hōʻike ʻana i nā mahele koʻikoʻi a me ka manaʻo nui o ia moʻolelo. 5.H.5.1

---

2 Nā Loina Heluhelu 4.2

6.1 Mālama ʻia ka ʻikena kuʻuna a me ke kuanaʻike Hawaiʻi. 5.H.6.1

7.1 Wehewehe ʻia nā loina kuʻuna o ka moʻolelo me ke kākoʻo ʻana i kona manaʻo. 5.H.7.1

8.1 Ua paʻa nā pilinaʻōlelo a me nā hua ʻōlelo e heluhelu ai i nā moʻolelo no ia pae me ka maopopo. 5.H.8.1

9.1 Maopopo ka manaʻo o kekahi huaʻōlelo hou ma o ka pōʻaiapili moʻolelo/ māmalaʻōlelo. 5.H.9.1

10.1 Wehewehe ʻia ka manaʻo nui o kekahi ʻŌlelo Noʻeau e hōʻike ai i ke kuanaʻike Hawaiʻi me ke kākoʻo. 5.H.10.1

11.1 ʻIke ʻia hoʻi he nīnau ka nane e pane ai a wehewehe ʻia me ke kākoʻo. 5.H.11.1

12.1 ʻApo ʻia nā manaʻo pālua o kekahi ʻōlelo e hōʻike ai he Kaona nō ia ʻano manaʻo. 5.H.12.1

13.1 Kālailai ʻia he mau kūmole no ka wae ʻana i ʻike i pili i kekahi kumuhana kikoʻī. 5.H.13.1